

Arbetskraftsinvandringen är central för svensk ekonomi och för industrins omställning

ANALYS, MARS 2023

IKEM

Arbetskraftsinvandringen är central för svensk ekonomi och för industrins omställning

Den kunskapsintensiva industrin är helt beroende av att kunna rekrytera rätt personer. En av de viktiga kanalerna är arbetskraftsinvandringen, som möjliggör expansion och grön omställning både i innovations- och kemiindustrierna och andra branscher. Arbetskraftsinvandringen bidrog med 45 miljarder kronor till Sveriges BNP och 15 miljarder kronor i skatteintäkter år 2022. En majoritet av bidraget kommer från industrinära yrken.

Arbetskraftsinvandringen är avgörande för den kunskapsintensiva industrins kompetensförsörjning. Den gröna omställningen kräver fler tekniker, ingenjörer och andra yrkesgrupper än vad som finns tillgängligt utan internationell rekrytering. I debatten om arbetskraftsinvandring är en av de viktiga frågorna den samhällsekonomiska effekten. Hur mycket tjänar Sverige på arbetskraftsinvandringen?

Arbetskraftsinvandringen bidrar med 45 miljarder kronor till samhälls-ekonomin i förädlingsvärde och 15 miljarder kronor i skatteintäkter. Civilingenjörer, tekniker och systemutvecklare bidrar med störst samhällsekonomiska värden per person. Tillsammans står grupperna för en tredjedel av de beviljade arbetstillstånden, men mer än hälften av tillskottet till ekonomin. IKEM:s medlemsföretag är forsknings- och kunskapsintensiva och det är främst inom dessa yrken som de rekryterar internationell kompetens, och varför IKEM ser behovet av att fördubbla arbetskraftsinvandringen¹.

Men företagen varnar för att det blir svårare att rekrytera internationell kompetens. Samtidigt som kemiindustrin behöver rekrytera 10 000 personer med högskoleutbildning tycker mer än 70 procent av arbetsgivarna att det är svårt eller mycket svårt att rekrytera just den gruppen. Kompetensbristen är ett av de största tillväxthindren för industrin.

Det gröna teknikskiftet ställer höga krav på kompetensen inom innovations- och kemiindustrierna. Regeringen har som uttalad ambition att underlätta för den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen. De här siffrorna illustrerar hur viktigt det är för Sverige, men om det faktiskt ska ge resultat behövs betydligt mer.

¹ [ikem.se/nyheter/2023/krav-fran-ikem-arbetskraftsinvandringen-maste-fordubblas](https://www.ikem.se/nyheter/2023/krav-fran-ikem-arbetskraftsinvandringen-maste-fordubblas)

En siffra som ofta används är 34 miljarder. Den uppskattningen kommer från Jonas Öhlins rapport *Gränslöst värdeskapande* (Svenskt Näringsliv, 2019) och är för det samhällsekonomiska bidraget från arbetskraftsinvandringen år 2018. Den följde upp en tidigare rapport, *Värdet av internationell kompetens* (Svenskt Näringsliv, 2016) som uppskattade bidraget från 2015 års arbetskraftsinvandring till 10 miljarder. Mellan de två rapporterna ökade tillskottet till BNP från 10 till 34 miljarder och skatteintäkterna från drygt 4 till 12 miljarder, främst drivet av en ökning av antalet arbetskraftsinvandrare.

Nu har det gått ytterligare fyra år och det är värt att titta på arbetskraftsinvandringens bidrag till välbefinnande och välfärd igen. Analysen är en uppskattning baserad på tidigare resultat. Öhlin (2019, s 29) presenterar antalet arbetstillstånd (både förstagångstillstånd och förlängningstillstånd) och bidraget till förädlingsvärdet samt skatteintäkter, uppdelat på sex yrkeskategorier. Utifrån det får man bidraget till ekonomin per arbetstillstånd.

År 2022 beviljades 37 000 arbetstillstånd, 19 procent fler än 2018. Gruppen ”service, omsorg, handel” är den enda som har minskat, och ”bygg och tillverkning” är oförändrad i storlek. Den största ökningen är i gruppen med högskolekompetens som ökat med hela 74 procent. Det är också en grupp med stora ekonomiska bidrag per person. Gruppen med ”fördjupad högskolekompetens”, ökar med 14 procent, något lägre än arbetskraftsinvandringen som helhet.

Justerar man 2018 års siffror för antalet arbetstillstånd i varje yrkesgrupp 2022 och räknar upp för den generella löneutvecklingen i Sverige, går det att uppskatta att arbetskraftsinvandringen 2022 bidragit med 45 miljarder kronor till samhällsekonomin i förädlingsvärde och 15 miljarder kronor i skatteintäkter.

	Antal arbetstillstånd 2022	Bidrag till BNP 2022	Skatteintäkter 2022
Fördjupad högskolekompetens	14 342	26 537	8 361
Kortare utbildning	10 316	4 976	1 974
Högskolekompetens	4 013	6 352	2 092
Service, omsorg, handel	2 377	1 875	743
Bygg och tillverkning	2 058	2 165	819
Övrigt	3 860	3 207	1 460
Totalt	36 966	45 111	15 449

Källa: Jonas Öhlin, "Gränslöst värdeskapande" (2019), Migrationsverket, egna beräkningar.
Förädlingsvärde och skatteintäkter i miljoner kronor.